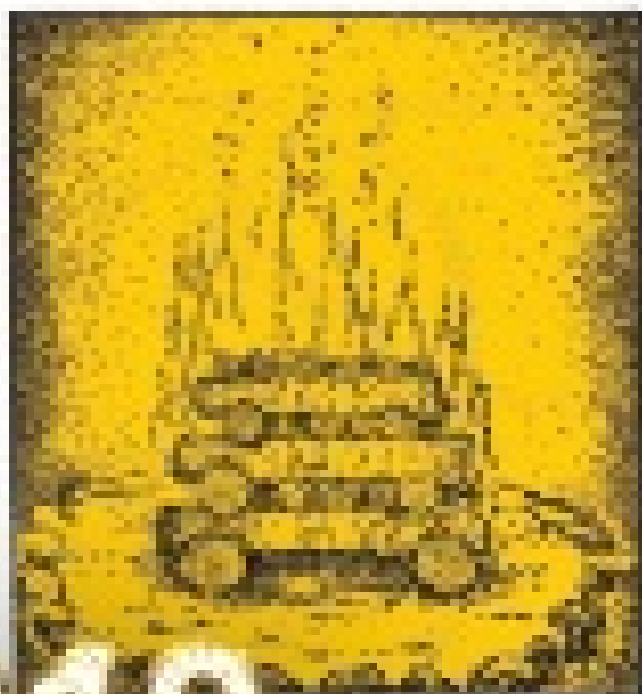

TRAPSAVEC

SBORNÍK 45. ROČNÍKU TRAPSKÉ LITERÁRNÍ SOUTĚŽE 2019

2019

Vrátnej

„Tohle je speciální voddělení, mladej. Tady jsou ty nejtěžší případy, naprosto rezistentní vůči jakýkoliv léčbě,“ pokynul vrátnej k zavřeným skleněným dveřím v přízemí, přes který byly navařené železný mříže, a zamířil zpět do své vytápěný kukaně. Tím skončilo moje seznamovací kolečko civilkáře a začala každodenní pracovní rutina. Po týdnu jsem prošel všemi odděleními kromě toho posledního za zamřížovanými dveřmi. Při nejbližší příležitosti jsem se na to starýho vrátnýho zeptal. „Jo mladej, o těchle říkaj, že sou uplně nejhorší se všech. Naprosto nepředvídatelný volnomyšlenkáři prchající při sebemenší příležitosti mimo civilizaci a mimo dosah našich monitorovacích zařízení. Vloni se jeden z nich během odpolední pauzy na dvoře prohrabal až ke kanalizaci a zkoušel se dostat do té roury, co přes hranici pozemku odvádí všechny místní sračky. Propláchli ho třikrát skotskýma stříkama se Sanitolem, ale nic nepomohlo. Smrdí nám dál na oddělení. Říkám mu teď Hovnivál,“ dokončil nezvykle dlouhý monolog vrátnej a típnul cigaretu o parapet. Venku začalo drobně ale vytrvale pršet.

Odpoledne přivezli dalšího. Stál jsem zrovna u okna ve čtvrtém patře, kde probíhá léčba počítačových závislostí, a přemýšlel, kam se na nějakou tu hodinku zašít. Z auta se nejdřív vyvalil zřízenec a následně vypadlo pár smrkových větví. Následovaly dvě svázané mrskající se nohy v černých kanadách a zbytek těla v zelených hadrech. Ruce křečovitě objímaly očouzenej šutr, jako by to byl nějaký poklad. Jo tyhle křeče, ty jsou naprosto typický... chovanci ve čtvrtém patře stejně křečovitě svírají svoje zvířátka – substituční plyšový myši. Zvědavost nakonec přebila mojí odpolední lenivost a já vyrazil do přízemí příchozím naproti.

„Na co vejráš, tak votevři ty dveře, ne?“ zaburácel zřízenec přinášející nohy nového pacoše zatímco se mu snažil z rukou vykrotit šutr. Pacient jen neartikulovaně vřískal a pokoušel se tlustou ruku porostlou černými chlupy pokousat. Trapnou situaci zachránila vrchní sestra, která otevřela dveře zevnitř, a já tak nemusel přiznat, že stále ještě nemám přístup do této tajné komnaty. Využil jsem zmatku a proklouzl dovnitř.

„Ty ponožky si sundejte a nechte je za dveřma, mladíku,“ zavrčela vrchní, když si všimla mé maličkosti. „Sou čistý,“ odsekl jsem nedůvěřivě. „Panebože, tady přece nejde o smrad, ale o vaše bezpečí,“ loupla očima ke dveřím. Výhrůžku jsem nepochopil, ale radši jsem poslechl a hodil svoje vysvěčený fusekle za dveře. Naboso v trepkách jsem postával uprostřed společenské místnosti. Jeden z ošetřovatelů právě zápasil s bělovlasým postarším mužem se

zařatou pěstí. „No tak pusť to, dělej!“ supěl těžce námahou a snažil se mu zbělalé prsty otevřít. Stařec lítostivě vyhekl, když mu došly síly, a na zem se vysypala hrstka zeleného jehličí. „Doprdele, kam na to furt chodí?“ zaklel ošetřovatel a rychle posbíral hromádku. Nejvyšší čas, kolem se začal srocovat dav zvědavých pacientů a některým se začaly divoce lesknout oči. Ucítil jsem slabý závan sanitolu a spatřil šlachovitého zrzka, který se hbitě sehnul pro přehlédnutou smítku. To musí být určitě Hovnivál, pomyslel jsem si a zamyšleně se vydal zpět ke dveřím. Na jejich upatlaném skle už viseli dva chovanci a hypnotizovali moje ponožky za dveřmi. Vrchní sestra a ošetřovatel museli zasáhnout, abych se vůbec dostal ven. Fakt divný, tohle oddělení. Sebral jsem fusekle a zmizel z dohledu dvou párů lítostivejch očí přilepených na skle.

„Fusekle?“ podivil se vrátnej. Ale když jsem je vytáhl z kapsy, hned otočil. „Aha, no jo, jsou zelený,“ pokejval hlavou a namočil si špičku rohlíku do vlašského salátu. „Tak to se nesmíš divit,“ zahuhlal s plnou pusou. „Tahle barva je pro ně jak červenej hadr pro krocana, to v nich probudí ty jejich divoký pudy a začnou vyvádět. To je taky důvod, proč dole nemají žádný kytky a vokna jsou z pískovaného skla. Dokonce, to by ses divil,“ zakuckal se, „dokonce tam vybírali personál s ohledem na barvu vočí!“ Představil jsem si, jak se dav pacientů zachvácených neznámým amokem vrhá na nového ošetřovatele a vydlobává mu oční bulvy... To jsou teda fakt magoři. „Některý si říkají ortodoxové a ty sou úplně nejhorší. Těm vostatním udělá radost i jiná přírodní barva, ale tihle jdou jenom po zelený,“ domlasknul špičku rohlíku a vnitřek krabičky od salátu objel prstem. „Takže příště, mladej,“ zašermoval mi před očima ukazovákem oblepeným zbytkem vlašáku, „příště si dávej bacha, jinak odtud vylezeš beznohej! Nikdo vlastně neví, čeho všeho jsou schopní.“

V následujících dnech jsem přeorganizoval šatník, abych mohl beze strachu chodit do práce. Všechny zelený věci jsem vyčlenil pouze na mimopracovní aktivity, a tak si navodil iluzi bezpečného pracoviště. Po dvou týdnech mě ale chovanci uzavřeného oddělení z mého omylu vyvedli. Sklízal jsem po obědě talíře ze stolů a všiml si, že poslední strážník u stolu pošilhává po nedojedené polévce z vedlejšího talíře, který jsem se právě chystal odnést. Rozhlédl jsem se kolem a se spikleneckým mrknutím talíř přisunul pacientovi k dojedení. Ten vděčně vylovil větší snítku petržele a opustil stůl i talíř nedojedené polévky. Zůstal jsem stát s otevřenou pusou. Po pár krocích se zřejmě z vděčnosti otočil a popošel ke mně s rukou nataženou k poděkování. Podíval jsem se rychle na svoje ponožky a vyloučil jakékoliv pochyby o jejich barvě. To by šlo, usmál jsem se a natáhl svou ruku dopředu. Byla to chvilka, nestačil jsem ani ceknout a měl jsem vykloubenej palec.

„Jsi byl na uzavřeným a rozhod jsi se přátelit, co?“ ukázal vrátnej vidličkou

s nabodnutým kouskem tlačanky na můj zafačovanéj palec pravý ruky. Ušklíbl jsem se. Mlčení je taky souhlas, a tak vrátnej pokejval hlavou a rozhodl se mě podpořit: „Nic si z toho nedělej, mně se stalo to samý. Vyžebrali na mě sirky, že prej si chtěj zakouřit. Jenže místo tajnýho kouření v umývárkách založili voheň z dřivek vod nanuků, který si celej rok schovávali. Stáli kolem toho pidivohničku dokola a zpívali tu jejich hymnu. Kdybysme tu měli místo lina parkety, tak by je snad vytrhali a udělali si z nich regulérní vatru.

Toho, co to celý spunktoval, pojmenovali tehdy Vohnivál, však už ho znáš“ pousmál se pod fousy vrátnej. „To tady musíte mít historek, s takovýma bláznama, co?“ nadhodil jsem a doufal, že se dozvím víc. Pokrčil rameny, utřel si koutky úst a zapnul rádio. Přesto jsem měl pocit, že nás společný zážitek s vykloubeným palcem tak nějak spojil.

Za pár dní jsem dostal přednášku od místního doktora, kterej si připravoval podklady na konferenci o narušeném evropském duševním zdraví. Pro svou přípravu vzal zavděk i neerudovaným posluchačem. Dozvěděl jsem se dost o všech, co tady zachraňujeme před jejich závislostma, možná i to, co jsem ani tak vědět nechtěl. Svoji osvětu zakončil hodnotnou myšlenkou: „Podívej se na to v globálním měřítku. Máme tu narůstající počty závislých, stalking, gambling, tramping... ty čísla jsou enormní. Přestávají chodit do práce, veškerý volný čas tráví se svou závislostí mimo naši realitu, jsou nekontrolovatelní. Jedinou výjimkou je bossing – tam chodí do práce právě proto, aby mohli svojí závislost provozovat. A my? Zatím jedinou závislost, kterou se nám podařilo masivně potlačit je mamaming!“ rozhodil bezmocně rukama. Na můj nechápavý výraz, jen zakroutil hlavou a pohrdavě odfrknul: „Znovuzavedením povinné vojenské služby jsme odtrhli kňourající třicetileté mamánky od vysátých bradavek mateřských prsů a udělali z nich zase chlapy! Ale to se poněkud obtížně vysvětluje civilkáři, který se těmto našim společným evropským plánům vyhnul, že?“ ušklíbl se jízlivě. Tím mě docela slušně naštvál.

Večer jsem na netu v anonymním okně internetového prohlížeče slídl po dalších informacích. Našel jsem nějaký starý weby plný fotek a notovejch zápisů. Odkazy na knížky, který nejsou nikde k dostání, a odkazy na už neexistující fotogalerie. Celkem sympatický pohled, kdyby člověk nevěděl, kam až to může vést. O svůj poznatek jsem se ráno podělil s vrátným. Zvykli jsme si spolu vypít první ranní kafe v jeho kukani. Nevypadal zas tak překvapeně, ale varovně vztyčil prst a zašeptal: „Tohle je dost nebezpečný, mladej. Žádný sympatie, nebo na to doplatíš. Buď tady skončíš, nebo skončíš tady. A ta druhá možnost je o dost horší.“ Chvilí se ošival, bylo vidět, že s něčím uvnitř sebe bojuje. Nakonec odemknul spodní šuplík, vyndal odsud krabičku a strčil mi jí pod nos, do kterého mě udeřila povědomá kořeněná vůně. Vůně jehličí! „To... to

jste byl vy, co jim to dealoval na oddělení?“ vykulil jsem oči a nedůvěřivě si ho prohlížel. Pokrčil rameny a unaveně se usmál: „Když jsem byl mladej, měl jsem dobře nakročeno do úplně stejný závislosti. Asi geny po tátovi, ten po lesích prošoupal nejedny boty. A jeho táta jakbysmet. Já jsem měl prostě štěstí...“ „Že jste do toho nespádnul taky, že jo?“ „No, spíš štěstí, že mě nechytily,“ bázlivě se rozhlédl a vytáhl ohmatanou knížku z aktovky. „Tumáš, přečti si to, předávalo se to u nás doma z táty na syna po několik generací. Ale dej si bacha, ať tě s tím nikdo nevidí. Tady stačí málo a už tě držeš pod krkem.“ Podíval jsem se na barevnou obálku a nápis na knize – jedna z těch, co už se nikde nedá sehnat. Paráda!

Knížku jsem během víkendu přelouskal. Navzdory varování „žádný sympatie, mladej“ mi její obsah přišel velmi sympatický. V neděli večer jsem ji pro jistotu zabalil do novinovýho papíru a hodil do batohu, co nosím do práce. Těšil jsem se na pondělní ranní kafe, ale když jsem přišel do práce, kukaň byla prázdná. Bylo to divný, protože většinou chodil přesně a vždycky dřív než já. Ale asi ho něco zdrželo. Postavil jsem vodu na kafe a posadil se do jeho židle. Sundal jsem hrnečky z poličky a natáhnul se po plechovce s kafem. Plechovka zaskřípala, když jsem jí otvíral, to se asi drobná zrníčka mleté kávy dostala do drážek závitu plechového víčka. Zabořil jsem starou hliníkovou lžičku do plechovky a zarazil se. Uvnitř plechovky byl kromě kafe taky nedbale složený lísteček kostičkovaného papíru. Vylovil jsem ho dvěma prsty a rozbalil ho. Na papíru bylo tužkou narychlo naškrabáno:

Skončil jsem tady

Dávej si bacha!

Čermák

Rozčileně jsem vstal z otáčivé židličky, až zapraskala. Uvědomil jsem si, že mi doteď nedošlo, jak se vrátnej vlastně jmenuje. Ale kam šel? Dal výpověď? Zase do toho spadl? Vyběhl jsem z kukaně směrem ke schodům, abych nahoře u doktora zjistil, co se vlastně stalo. Udiveně jsem se zastavil v půlce chodby a podíval se na podlahu – všude se válelo rozsypaný jehličí. A skrz zamřížovaný dveře v přízemí na mě zíraly dvě smutný povědomý oči...

Pavla Slepíčková – Pavlís 2. místo – Próza Oldpsavci